

מסורת הש"ס

יום הכיפורים פרק שמיני יומא

עח.

עין משפט
נר מצוה

בב א ב טושי' א' ח' סימן
ג א פ ד ת :
ג ד ה ו ז ח ט י י"ג
מל' שבתא עשור
הלכה ד סגא לאון טט
טושי' א' ח' סימן מתיג
ספי' ט :

כה ז מ' זיש' ע' סג' הלכה
טושי' ע' סג' נגיפה:
כו ח טושי' ע' סג' סימן
מקנ' ספי' ד' נגיפה:
כז ט מ' זיש' פ"ג מהלכת
כזכות הלכה ז
ז' ופ"ג מהל' מעשה הל' ז
קמ' עין ר' טושי' י"ד
סימן ע' סג' פ' :

לעין רש"י

טרישטיש' ט
נרן, מבעבע.

רבינו הננאל

כתיב ביום ההוא יהיה
מקור לבית דוד ויהיו
ירושלים לחטאת ולגוה,
אמר רב יוסף מוכן רמו
לגדה שצריכה ליטול עד
צוארה במים, ולית
הילכתא כוותיה. תיבה
ביוה"כ דליכא מנעל עובר
במים, בשבת דאיכא מנעל
מאי, ואסיקא דהכא
דאיכא מנעל מעבר להו
דרך מלבוש ושירי, פירוש,
כשהוא לבוש בהן כרגילי.
יש מי שאומר דרך
מלבוש ואפי' סאל
ברגילי, רב אשי אמר סגל
לכתחלה, יא. מ' ו' יהודה
גרוגרות. פ"י, שם אדם.
אסור לישב על גבי טיט
ביום הכפורים, ואוקא
אביי בטופא על מנת
למטפח. וכבר פירשנוה
פעמים רבות. מותר
להצטנן בפירות, וכן שרי.
וכן בינוקא כחלהו בין מלא
בין חסר, אסור משום
שדחיל, פ"י, ש' שבתא חמיס'
ומקיאן אותן בחתי ונמצא
(ז) מצטנן בהן שהמים
המתקבצין ורחיצין את
גופו, ומני דכספא ומני
מחכות משום דמזדריב.
פ"י, שכמנענעיה הלבים
ניתוח מן המים שבתוך
ועופין על שברו של אדם
המצטנן בהן, ירושלמי:
נ' ועירא וכו' בשם ר'
יהושע בן לוי בתענית
ציבור מרחץ פניו ורדיו
כדרכו, ובט' באב מרחץ
ידיו ומעבידן על פניו.
וביום הכפורים מרחץ
ידיו ומקנאן כמפה ומעביד
המפה על פניו. ר' יונה
היה תרי מרטוטא ויהיה
כל היתוך בו. היה הולך
אלו רבו או מי שגדול
ממנו, עובר ביס או בנהר
ואינו חושש. ונטפו רגליו

(ב) **מפכין**. כמין הפך ט) הן כשמגעיין למפתן ההיכל י. **מכאן רמו לנגדה**. מדלא קרי ליה ראוי לנגדה עד שמתגבר כנחל שוטף שמגיע לפתח בית דוד רמו שצריכה לעצלת מים עמוקים שמשך כהן עד צוארה ואע"ג דלא רמז קרא עד צוארה רמז מיהא דניהו עמוקים עומק הראוי זה כראוי: **הטענה יום הכפורים לא גרסינן** וה"ג **שנה דאיכא מנעל מאי**. מי שרי לעצור במים או דילמא חיישין דילמא א) נפקי ממכרעה וחמי לאתימניהו: **ועצרה דרך מלנושא**. להגרויאל. וצבת שס: **לפירקא**.

מכאן רמו לנגדה שצריכה לישב
עד צוארה במים. שאלו
מקמי רב יהודה גאון ז"ל טבילת
גדה מדאורייתא מנעל והשיב קל ומומר
ממגעה ור"ת פירש דנפקא מדמתיב
צמי גדה ודרשין צמסכת עצומם
כוכבים (דף עה:) מים שהגדה טבילת
בהן ור"י פירש מדמתיב והדוה צנדמה
ודרשין צפ' צמה אשה (שנת קד סד):
צנדמה מהא עד שצמא צמיס' :
הקטעע

מפכין עתידין להיות יוצאין מתחת מפתן
הבית מכאן ואילך היה מתגבר ועולה עד
שמוגיע לפתח בית דוד כיון שמוגיע לפתח
בית דוד נעשה כנחל שוטף שבו רוחצין ובין
זכות נדות ויולדות שנאמר יביום ההוא יהיה
מקור נפתח לבית דוד וליושבי ירושלם
לחטאת ולנגדה אמר רב יוסף מכאן רמו
לנגדה שצריכה לישב עד צוארה במים ולית
הילכתא כוותיה (תינה יום הכפורים דליכא
מנעל) שבת דאיכא מנעל מאי אמר נחמיה
חתינה דבי נשיאה אנא חזיתיה לרבי אמי ורבי
אסי דמטו עורקומא דמיא
"ועברוה דרך מלבוש תינה מנעל סגדל מאי איכא
למימר אמר רב ריחומי
אנא חזיתיה לרבינא דעבר דרך מלבוש רב אשי
אמר סגדל לכתחלה לא
ריש גלותא איקלע להגרוניא לבי רב נתן רפרם
וכולוהו רבנן אתו לפירקא
רבינא לא אתא למחר בעי רפרם לאפוקי
לרבינא מדעתיה דריש גלותא אמר
ליה מאי טעמא לא אתא מר לפירקא
אמר ליה הוה כאיב לי כרעאי איבעי
לך למיסם מסאני גבא דכרעא הוה איבעי
לך למרמא סגדלא אמר ליה ליה
עורקמא דמיא הוה באורחא איבעי לך
למעבריה דרך מלבוש אמר ליה לא
סבר לה מר להא דאמר רב אשי סגדל
לכתחלה לא תני יהודה בר גרוגרות
יאסור לישב על גבי טינא ביום
הכפורים אמר רבי יהושע בן לוי ובטינא
מטפחת אמר אביי יוכטופח על
מנת להטפיה אמר רב ב) יהודה ה'מותר
להצטנן בפירות רב יהודה מצטנן ב)
בקרא רבה מצטנן בינוקא רבא מצטנן
בכסא דכספא אמר רב ב) פפא
וכסא דכספא מלא אסור חסר שרי דפחרא
אידי ואידי אסור משום דמישחל שחיל רב ב)
פפא אמר כסא דכספא חסר נמי
אסור משום דמזדריב זעירא בר חמא
אושפזוכנין דרבי אמי ורבי אסי ורבי
יהושע בן לוי ודכולוהו רבנן דקיסרי
הוה אמר ליה לרב יוסף בריה דרבי
יהושע בן לוי ב) בר אריא תא אימא
לך מילתא מעליתא יהוה עביד אבך
מטפחת יהוה לו ב) בערב יום
הכפורים ישורה אותה במים ועושה
אותה כמים כלים נגובין ומעבירה על
גבי עיניו וכן א) כי אתא רבה בר מרי
אמר רבא חשבה תחת מראשותיו
ולמחר מקנה פניו ור' יהודה אמר
לו מטפחת ויטול אותה במים ומניחה
תחת מראשותיו ואותה במים ועושה
אותה כמים ועושה אותה כמים כלים
נגובין ולמחר מעבירה על גבי עיניו
אמר רב מנשיא בר תחליפא אמר רב
עמרם אמר רב ר' הנה שאלו את רבי
אליעזר זקן ויושב בישיבה צריך לישול
רשות לכותב בכורות או אינו צריך
מאי קא מיבעי להו הכי קא מיבעי להו
כי הא דאמר רב אביי בר אבין דבר זה
הניחו להם לבי נשיאה כדי להתגדר
בו צריך ליטול רשות או דילמא כיון
דזקן ויושב בישיבה אין צריך עמד ר'
צדוק בן חלוקה על רגליו ואמר אני
ראויה את רבי יוסי בן זימרא שזקן ויושב
בישיבה היה ועמד במעלה מקנהו של זה
ונמל רשות להתיר בכורות אמר ליה ר'
אבא לא כך היה מעשה אלא כך היה
מעשה ר' יוסי בן זימרא כהן היה והכי
קא מיבעי ליה נאמן הוא על של חבירו
ואינו נאמן על של עצמו ופשעו ליה הילכה
ברשב"ג ותו קא מיבעי להו מהו לצאת בסנדל
של שנים

(א) [בבבא"ש ליתא],
(ב) בבבא"ש ליתא, (ג) [בבבא"ש ליתא,
רב אשי כ"ה בבבא"ש
ובבבא"ש וצ"ל], (ד) [בבבא"ש ליתא,
רב אשי כ"ה בבבא"ש
ובבבא"ש וצ"ל], (ה) [בבבא"ש ליתא,
רב אשי כ"ה בבבא"ש
ובבבא"ש וצ"ל], (ו) [בבבא"ש ליתא,
רב אשי כ"ה בבבא"ש
ובבבא"ש וצ"ל], (ז) [בבבא"ש ליתא,
רב אשי כ"ה בבבא"ש
ובבבא"ש וצ"ל], (ח) [בבבא"ש ליתא,
רב אשי כ"ה בבבא"ש
ובבבא"ש וצ"ל], (ט) [בבבא"ש ליתא,
רב אשי כ"ה בבבא"ש
ובבבא"ש וצ"ל], (י) [בבבא"ש ליתא,
רב אשי כ"ה בבבא"ש
ובבבא"ש וצ"ל].

תורה אור השלם

1. ביום ההוא יהיה מקור נפתח לבית דוד וליושבי ירושלם לחטאת ולנגדה. זכריה ג א

הגהות הב"ח

(א) גבא רב יהודה מטנן
בקרנא רבא מטנן ביקרא
רבה מטנן כמאן דכספא
אמר רבא כסא דכספא
מלא: (ב) רש"י דכספא
מטנן י"ל קודם ד"ה
לפתח: (ג) שם ד"ה
המינה כו' חיישין דילמא
גפ' ממכרעה:

הגהות הגר"א

[א] גמ' וק'. כשם קו עליו למחקו:

תוס' שנים

אש אלף תבין לנלון
הולכין במים לנקות ואין
שריה זו דרך נקיין ואינן
וגם אינו ממתיין לנקות
ולסביר מטיק על ידי מים
ופעמים שמולכין בכך.
מ"ר. ולפי זה היה מותר
שהרוקן שבתם נזהה נמלה
לרחוק כנגדיו וליכא למיחש
לליון. מיהו י"ז אלסור
משום קטניה דהא [בבבא"ש
(פרישית) לעיל דלא שריט]
אלף משום גדר (ח) משום
טעם החול ואל המרת לו
אלף על ידי מלנושא וכז'
הוא, והוא טעמה לא שייך
הכא. ועל (ד) מיטק שלכין
נגדי אמו מני רגליה שעת
רבינו מרכיש יעקב שהמיר
להטיל לבקו ליה [בבבא"ש]
כדי שמואל להתפלל בעל
מטעמה שפירשהו עליו
שמומר לקנא ימים צמפה
לפי שהא דרך לנלון, ואין
נראה לרבינו עובד
שמתכוונת לטהר הללון,
ולחילה וליון היא
ממנוטת מ"ר.
ערב מנעמד קודם
אמר דיהא לא כבר בני
דמא דאמר רב אשי
בטרי אבתיחיה לא. קשה
לי הא רב רחומי הוא דלאמר
לעיל אלא מחמיה לרבינא דעבר
אלו אל סוכר כן. יהודה גרוגרות. כל שמו.
בבא דבבבא. מכאן י"ז לחיה שלג לנן עלמו ככלי
חרס אש"י שאין [בז] מים עשוי משום
דשחילי שחיל ואל צמס טיט שמופה על מנת להטפיה,
לא יד ולא רגל, וכן נחול טיט בן לתחמית מים וכו'.
ע"ב תשעה באב. שחילתו גרם (בבבא"ש) ור"י. איפכא אמרת י"ז.
כי היה סוכר טיט להחמיר בט"י יתא מו"ח כדלמחרין
בעלתא דדבתי סופרים לרבין חזוק יתא. ופשוטא ליה ברשב"ג.
פ"י ר"ח דקו"ל כרשב"ג אשול וקסמ לן מנה
כומייה צמס' נגעס (פ"ג מ"ה) כל הנגעס אלס
רואה חזק משל עלמו.

מרחצין במים ואינו חושש. הורה ר' אחא בבא מן הדרך והיו רגליו קיהות עליו, מותר להרחיצין המהלכין בדרך מותר' בעייתא הסגול, לכשיבואו לעיר יחרצו. וכן כ"ט באב וכן בתענית ציבור. סיכה, בין סיכה של תענוג בין סיכה שאינה של תענוג אם בשבת מותר, כיוה"כ אסור. כ"ט באב ובתענית צבור של תענוג אסור, שאינה של תענוג מותר. כל אלו שאמרו אסורין בעייתא הסגול, יצא לדרך נוהל הגיע לכתך חולץ. אית תנא יוצאין באמפלייא ואוקינא באמפליא של בגד כיוה"כ. אית תנא אין יוצאין, ואוקינא באמפליא של עור. ר' יהושע בן לוי נפיק לכח טליתיה ביום הכפורים, ואמר אסתנס [אנא]. חד תלמיך מן דר' מנא הורי לךד מן קריבוי נשיאה מלביש טליתיה דהוא אסתנס, מן הדת דרבי"ל. הא ד' יהושע בן לוי הוציגה הכי, ערב יום הכפורים היה מקנה ידיו ורגליו במטפחת, ולמחר ביום הכפורים היה מעבירה

ע"ב טושי' ע' סג' נגיפה:
כו ח טושי' ע' סג' סימן
מקנ' ספי' ד' נגיפה:
כז ט מ' זיש' פ"ג מהלכת
כזכות הלכה ז
ז' ופ"ג מהל' מעשה הל' ז
קמ' עין ר' טושי' י"ד
סימן ע' סג' פ' :